

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo S. Michaelis Anchangeli. Archangele
Michael, constitui te Principem super omnes animas suscipiendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

Humanitate Christi describenda totus est.

Humanitas & exemplar. Alatus pingitur, ob cœlestium cōtemplationem ac desiderium. Ps. 54. *Quis dominus in nobis?* pennis sicut columba, & volabo, & requietam in cœlis? Ps. 117. *A Domino factum est istud,* in spem & exemplum peccatorum.

Immutatio. Qui igitur dicant, Psal. 30. *in te Domine speravi, & non confundar in eternum.* Dominus de tali: Ps. 90. ait, *Cum ipso sum in tribulatione; scripserim eum, & glorificabo eum.* Vere ipse est, Tob. 3. *Qui post tempestatem tranquillum facit.* Qui Tob. 13. *Ad inferos deducit, & reducit.* Quidam Ps. 129. *Apud Dominum misericordia, & copiosa redemptio.*

IN FESTO S. MICHAELIS Archangeli.

Archangelo Michael, constitui te priuipem super omnes animas suscipiendas.

I. Sennacherib, 4. Reg. 19. 2. Par. 32. Isa. 36. Assyriorum Princeps, Ierosolymam oblidens, ultima ei comminabatur. Et ecce Angelus una nocte occidit octuaginta quinque millia hominum in castris superbi. Talis S. Michael Angelorum Princeps, & animarum.

Super quo nos

- I. *De Angelorum nostri custodia.*
- II. *Quod Phylachangeli hominum sunt devote colendi.*
- III. *De effectibus nonnullis custodiae Angelorum.*
- IV. *De portis quatuor humanis per virtutem Angelos obsecris.*
- V. *De Sancti Michaelis inter Angelos præcellentia generatim.*
- VI. *In qua Hierarchia speciatim sit Princeps, in primane, an tertia.*

PARS I.

De Angelorum custodia nostri.

I. Constans Theologorum, consenserunt Philosophorum doctrina reguntur est; Deum inferiorum regere per me- persupe- riora. Trium etiam Vniuersitatem loca pra- cipua. Supremus, Dei, qui in altissimis habitat, & humiliare respicit in celo, & in terra. Luc. 2. infimus hominum & animalium. Medius, Beatorum Spirituum. Inferiora su- periorum influxu tuetur Deus: idq; per temporū, tempestatumq; vicissitudines aptas generationi rerum, & corruptioni.

Homo autem, ex corpore & anima compactus, corpore quidem ab superioribus istis dependet: hac autem cœlis, & quæ infra, est altior. Ideo huic tutelarem Deus dedit Eugenium. Inde Psaltes 8. Qui fecit Angelos suos spiritus, & ministros suos ignem videntem.

Permagnum id Dei in nos benevolenter. Magni at- ritæ, ac curæ argumentum: Magnū, quod moris Dei homini cœlos, orbemq; & creaturas o- id signum mnes considerit. Miratur Ps. 103. Quid est homo, quod memor es eius? Minus si cum paulo minus ab Angelis. Omnia subiecti sub pedibus eius. Parum tamen hoc amanti: Angelos addidit prædagogos nobis.

II. Atq; hosce omnes deseruire nobis voluit: exceptis Cherubinis, Seraphinis, Thronis quorum est tantum Numini a- fuisse. Vnde Hebr. 1. Omnes sunt adiutorii homini de- Spiritus, in ministerium misse propter seruiunt. eos, qui hereditatem capiunt salutis.

Quo amplius sibi nos Deus obstrinxit, Hoc plus quod saluti nostræ promouendæ in hæc homo tene- reditatem filiorum, suos Dei Filios ad tur seruire nos destinat. 1. Ita apud Iob eos no- Deo. minati ipse. Quis dimisit lapidem angularem 1. Quia, iij eius, cum melaudarent simul astramaturina, nobiliores. & iubilarent omnes filii Dei? 38. 2. Ezechiel 2. Angelo- iam lapides, ob fortitudinem; ignites, ob rū Tituli: amore in, appellat, capit, 28. & tu Cherub Rrrr 2 exten-

*At homo
ab Angelo.*

*extensus posui te in monte sancto Dei; in me-
dio lapidum ignitorum ambulasti.*

*3. Sunt pra- III. 3. Isajas, ca. 62. eos ut præsidarios, ac
fidiarij no- bellatores describit. Super muros tuos, Ieru-
særi, & ne- salem constitui Custodes: tota die, ac nocte non
cessarij. facebunt. Per Ierusalem genus huma-
num intellige. Ideo Psalm. 33. Immittet
Angelos Domini in circuitu timentium Eum,
&c.*

*Quia hic
exnia tur-
bata sunt.*

*1. Sicut Rex plurium prouinciarum;
si vna turbet, ex alia pacifica immittit in
illam, & submittit præsidarios: ita è co-
lo Deus interram Angelos. Cœlum est
pacatum. Psalm. 147. Qui posuit fines tu-
os pacem. At mundus turbat, dicens: *Quis
noster Dominus est? Et Nolumus hunc regnare
super nos. Et, Non habemus Regem, nisi Ce-
sarem.* Ideo hoc missos suis ait stipendiis
Angelos nobis iam abannis pene sexies
millenis.*

*Certi sunt
vigiles.*

*2. Quid tibi vis Sponsa, quæritans
Sponsum ac dicens, Cant. 5. Inuenientur
me vigiles qui custodiunt ciuitatem? An, (vt
Ambros. & Rupertus exponunt,) An-
gelos designabas? Nam qui certiores ci-
uitatis Dei sunt custodes?*

*4. Sunt for- III. Deinde Cant. 6. Quid videbis in Suna-
tes at nobi- mitide, nisi choros castorum? Id est Angelorum;
les.*

*10. habens brachia ferrea roboris, & Chry-
solito nobilitatis vestitus.*

*Certe Orig. hom. 1. in Iosue, missos ab Io-
sue in Iericho exploratores, ait figuram
gessisse Angelorum in nos curæ.*

*5. Sunt pra- Sand. Greg. lib. 4. Moral. exponens istud:
fides. / Cum Regibus, & Consilibusterra; qui edifi-
cant sibi solitudines: ait hos Angelos esse,
qui terra præsunt, & consulunt. Hie-
ron. in 25. Job. Columnæ cœli contremiscunt,
& paudent ad nutum eius: Angelos hic intel-
ligit confirmatos in gratia, orbis su-
stentatores, Deique venéra-
tores.*

PARS II.
*Phylacangeli huminum deuote sunt co-
lendi.*

*I. T*res Hierarchiæ sunt, & cuique tres Hierar-
chori. Sic ex S. Dionysio Theologiæ chia tra-
Prima Hierarchia similis Regum, Du-
cum, Comitum. Secunda, Nobilium,
Consiliariorum, Tribunorum. Tertia,
Consulium, Prætorum, Commissario-
rum, Iudicium inferiorum.

Sunt innumerii. 1. Dan. 10. Millia millium innumer-
ministrabant ei, & decies centena millia affi-
fiebant ei. Job. 28. Nunquid est numerus mil-
litum eius? 2. Thom. part. 1. quæst. 50. art. 3.
ait, Plures esse Angelos, quam sub cœlo
rerum sint corpora: quantumque digni-
tate, tantum & numero superare.

3. Artic. 4. ait, singulos specie differre;
vt aquila ab columba. 4. Vbi Artif.
axioma verum: Rerum species numerorum
rationem imitari. Vt igitur numerus
numerum superat: Sic angelus an-
gelum.

Quare 1. Si ex infinito choro appa-
rens Danieli tanto micabat fulgore vul-
sus, vt ab eo pene exanimis corruisset;
quanto coruscabit eius superior, & ab
hoc alter; si que ascendendo: cum
vnum in se alterius contineat pulchritudi-
nem, simul & suam? Quanto omnes?
Quanto Deus?

2. Certe S. Dionys. lib. de diu. nom. ca.
4. Angelus, inquit, est imago Dei; manifestatio
invisibilis lucis, speculum purum, lucidissimum,
immaculatum. 3. Anselmus ait: Si Ange-
lus stelliferum subiret cœlum, & omnes
stellæ in soles verterentur, fore tamen
superandas angelis fulgore ac pulchritu-
dine.

4. Vnde quem speciosissimum dice-
re volimus, dicimus, vt Lucas, Act. 6. de
S. Stephano: Intuentes eum omnes, qui sede-
bant in Concilio, viderunt faciem eius, tāquam
faciem

faciem Angeli. Et Esther a ca. 15. Vidi te Domine, quasi angelum Dei, & conturbatum est cor meum pra timore gloria tua. Valde enim Mirabilis es Domine, & facies tua plena est gratiarum.

*Cui huius
abideo
fuit.*

II. Atque iij tales in misellorum nostri custodia excubant; tamque sedulo, 1. sicut Jacob eos per scalam vidit ascen- dentes sedulo, ac descendentes, Genes. 8. Vbi Bernard. Nunquid sedentem vidit quemquam? Certe non. Quia non habemus hic manentem ciuitatem; nec futuram adhuc pos sidemus, sed inquirimus. Et ut eam consequamur, & in ea eis similes simus; angelus summo studio ascendunt & descendunt, solliciti pro nobis. 2. Idcirco istud: Immitet Angelus Domini in circuitu timentium eum. Hieron. verut, Circundat Angelus Domini in agro ti mentes eum. LXX. vero legunt sic: Castra metatur Angelus Domini in circuitu timentium eum. Quæ omnia curam innuunt. Nimirum Deus est, qui Psalm. 90. Angelus suis mandauit de te.

*Exemplum
nibida.*

1. Ostendit id Elisæus suo Giezi, 4. Reg. 6. trepidanti ob copias Syrorum obdidentium urbem: Aperuit Dominus o culos pueri, & vidit; & ecce mons plenus equorum, & curvum igneorum in circuitu Elisei. 2. Iacob, Genes. 32. metuebat Esau sibi ini micum ab infantia, & ecce fuerunt ei ob uiam Angeli. Quos cum vidisset, ait; castra Dei sunt hac. Hi venerant ipsi solatio, auxilio que, vt ferus miti nocere non posset.

3. Ecce, Cant. 6. Lectulum Salomonis LX. fortes ambiant, ex fortissimis Israel, omnes te nentes gladios & ad bella doctissimi; vniuersiisque ensis super fœmurus eius, propter timores nocturnos. Pluris autem est anima cuius que, & ea vere lestulus Dei. Hanc circum quod, quales? Ps. 102. Benedicte Domino omnes Angeli eius, Potentes virtute, qui facitis verbum eius.

Sique in V.T. homines sic ab iis custo diebantur; quanto magis in Nouo; cum

fint Tempa Dei? Quare Eccl. 33. In con spectu Angelorum nolite timere. 1. Expertus id Daniel, cap. 6. Deus misit Angelum suum, & obturauit ora leonum, & non nocuerunt mibi. 2. Idem & Iuditha, cap. 18. Viuit Do minus, quoniam custodivit me Angelus eius, & binc euentem, & ibi commorantem, & inde huc reuertentem. 3. Quia Angelus suis mandauit de te, vt custodiant te in omnibus viis tuis: in viis gratiae, peccati, vita, mortis, &c.

III. Obstupesce, tanti abs Deo te fieri: Quo deu tantamque Angelorum obedientiam, tuus sunt Quid plura? Quimodo, Ioann. 3. Sic Deus colendi. dilexit mundum, vt filium suum unigenitum daret: Quanto magis Angelum? Bern. in istud: Angelus suis mandauit, &c. Sic ait. O quantam debet tibi hoc verbum inferre reue rentiam, afferre deuotionem, inferre fiduciam? Pro profectu reuerentiam; pro benevolentia deuotionem; pro custodia fiduciam; quasi dicatur: Obligatus ad ea teneris.

Vt eorum in seruicio nostri promptius dinem delignerit Scriptura, alatos describit. Isa. 6. Erant sex alarii, duabus velabant faciem eius, duabus pedes; & duabus volabant. Ita & quemque subalis protegunt. Dionysius l. de cel. hier. c. 15. fieri alacos ait; ob promta eorum auxilia: Nudipedes; ob secretionem eorum puram à terrena contagione.

Vt ethnici philosophi senserunt; esse custodes hominum euangelos. Seneca Epist. 3. Qibusc dam placet, vniuersaque nostrum pedagogum dari Deum, non quidem ordinarium, sed hunc inferioris nota, ex horum numero, quos Ouidius ait de plebe Deos.

P A R S III.

De effectibus custodiae Angelorum nonnullis.

T utela vero Angelorum quatuor in I. Subtra. effectibus eorum consistit. Primo in hunc ma's subtractione occasionis peccandi. Istud fit tripliciter. 1. Arguendo peccata præ-

Rrrr 3 ter.

terita; ut homo caueat. Sic, Iud. 2. Angelus Israëlitis commissa obiectat; eos obligat, ut veniam rite precati lacrymis ea quoq; eluerent. 2. Auocando à praesenti peccato. Sic, Gen. 19. Lothum subduxerunt Angeli incendio Sodomæ. 3. Impediendo futura peccata, Sic, Num. 22. Balaam maledicturus Israëlitis retardatur ab Angelo.

2. Defensione. Custodia angelica consistit in **dæmonum cohibendo**, quo minus valde impellant ad peccandum. Sic, Tobie 8. & Apoc. 20. Angelus dæmonem vincuit. 2. Vim concupiscentiæ infringendo. In signum huius, Gen. 32. Angelus tergit neruum fæmoris Jacob, & statim emarcuit. Fœmur animæ est concupiscentia: nerui humi sunt passiones. 3. Memoriam Dominicæ Passionis refricando. Signauit id Angelus, qui impressit *Signa Tau* super frontes virorum gementium. Ezechielis 9.

3. Salutis hominum deserviunt omnes. Tertio. Coniunctit in eo, quod omnes administratoris spiritus sunt. Heb. 1. Et quidē 1. Seraphini, ad corda amore incendenda. Sic Isaïas c. 6. expertus, ait: *Volauit ad me vnius de Seraphin, & calculo, quem forcipe tulerait de altari, &c.* 2. Seraphini ministrant scientiam. Sic Apoc. 10. & 18. tenens volumen, orbem illustravit. 3. Throni ministrant iudicia, leges, regimina. Vnde Act. 8. *Accepisti legem in dispositione Angelorum.*

4. Dominationes mittuntur, ut sensum rationis subiiciant. Talis fuisit Agari, ut redeat ad heram, seque ei submittat: Gen. 21. 5. Virtutum est, miracula edere. Sic Raphael Tobie c. 11. visum restituit, dæmonem compescuit, &c. 6. Potestatum est dæmones coercere, vimque eorum retundere. Ita, Exod. 18. Angelus se inter Israëlitas, & Aegyptios medium constituit, hos ab iusa cendo.

7. Principatum est, tueri Praesides maximos, & medioximos. Sic Dan. 10. Mo-

narcha Persarum, Græcorum, Iudeorū ab Angelis suis edocentur. 8. Archangelorum est, assistere Praefulibus ac Praefectis. Ut Gabriel Zachariæ Pontifici, Luc. 1. 9. Angelorum est, singulos homines custodire. Ut qui, 3. Regum 9. Eliæ aquam, & subcineritum attulit.

Quarto: Munus Eudæmonum est **Consolari**. Ut Zacharias c. 1. Angelus Domini loquebatur in me verba consolatoria, & bona.

PARS IV.

De Portis quatuor humanis, per virtusque Angelos obfessis.

A POC. 7. Vidi quatuor Angelos stantes super quatuor angelos terræ, tenentes quatuor ventos, vel tribulationum, vel 4. Passionū. Est enim homo, ut ciuitas in quadro posita, cum quatuor portis passionum. Ad quamque excubat bonus, & malus genius.

Porta prima Orientis est, Gaudij vani. V. **Porta bi Asmodæus.** cum turmis quatuor assidet. Prima turma est Lufus triplidiorum, Chorearum, Cantuum. Secunda turma, vanitas iuuentutis: Luxus vestium: fucus mulierum: historie venereæ. Tertia, Epulæ, Impudicitiæ, inimicitiæ, scurrilitas. Quarta est Venerea turba omnis generis.

Econtra Phylacangelus Raphael ad Primam portam Orientalem, quæ & pī mœroris, assidet quatuor ei radios immittens. Primū, Cognitionis sui ipsius; quis fuerit creates; qui factus. Secundum. Cognitionis peccati sui: & aliorum. Terrium. Cognitionis mundi fallacis, pellacisque. Quartum. Cognitionis Dei Creatoris, iustificatoris, glorificatoris. Hinc Bern. *Clamat mundus. Ego deficio. Clamat caro: Ego inficio. Clamat dæmon: ego decipio. Clamat Christus: Ego reficio. Vide ergo, quem sequaris.*

Secunda

*Dilectus
gaudans.* Secunda porta Occid. est doloris mundani. Hanc oblidet Angelus exterminator malus. Sensit Ps. 17. Inuenerunt me labores mortis, & dolores inferni circundederunt me. Ad hanc Abadon, Spiritus diuisionis & exterminij constituit quatuor agmina. Vidi, ait Apoc. 9. Angelos in visione Primus est odiorum, suspicionum, perfidiae, vindictae. Secundus murmurationis, detractionis, discordiae, blasphemiae. Tertius. Belli, cædum, incendiorum, despoliationum vi, & fraude, regnorū ruina. Quartus prodictionum, falsorum iudiciorum, testium, &c.

E Gaudiū. E contra Eugenius Michael cum gaudio pio. Phil. 4. Gaudete in Domino semper uterum dico gaudete. Iste quatuor turmis obiecerat 4. radios immisso animo. Primus est gratiae confortantis in aduersis. Phil. 4. Omnia possum in eo, qui me confortat. Secundus gratiae humiliantibus sub manu Deicū patientia parata. Tertius gratiae exultantis. Sic Auctor. 8. Ibat Apostoli gaudentes à conspectu Conistū; quoniam digni sunt habiti, pro nomine Iesu contumeliam pati. Quartus gratiae inflammantis voluntatem & desideria pia.

*In seum
timori.* Tertia porta meridionalis, est Præsumptionis. Hic Bohemor quatuor struit acies, dicentium: Posuimus mendacium spem nostram, & protecti mendacio sumus. Isa. 28. Prima est Oblivionis Dei, Votorum, Fidei, Sacramentorum, peccatorum, consiliorum piorum. Secunda est Scandali, Consuetudinis in peccado, iactantiae de peccato. Tertia est Irreuerentiae, hypocrisis, curiositatis, vanæ gloriae. Quarta est Glorie mundi, Ambitionis, Luxus, Avaritiae.

De Timori. Econtra Angelus Azarias cum Timore Dei, ut in Apoc. 4, istis triplex lumen obiicit. Primum Timoris Dei, qui occinit: Eccl. 15. Qui timer Deum faciet bona. Secundum, Honoris Dei. Vnde Apoc. 4. sic Angelus iubet: Date honorem illi. Et Prou,

7. Honora Dominum, & valebis Tertium, Iudicii diuini motus. Hinc Apoc. 14. Angelus ait: Timete Deum; quia venit hora iudicij eius.

Quarta porta septentrionalis, est Metus: 4. *Metus* Ibitrepidauerunt timore, ubi non erat timor, infandi. Psal. 52. Hic quatuor cohortes Satanicæ excubant. Prima, Dubitationis de Fide, Vitæ prolongatio sperata, mendacia. Secunda, Complacentia in peccato, horror satisfactionis, mala conscientia. Tertia. Mala consuetudo, execratio, haeresis, ignorantia. Quarta, Dilatio pœnitentiae, præsumptio de misericordia Dei.

Econtra Gabrielem cum Spe bona consistit acclamans, Eccl. 2. Afficite filii natui, Et bone spei. tates hominum, & scitote; quianullus speravit in Domino, & confusus est; permanxit in mandatis eius, & derelictus est. Simul spem triclicem suggerit. Primam Fide plenam spem de meritis Crucis ac Passi Iesu. Secundam spem prouidam, querens ac sibi demerens auxilia in futurum. Iere. 17. Spes mea Tu, in die afflictionis. Tertiā spem fidei in promissa facta, iis innixam.

Cabalista Rabini Thalmudici fingunt Thalmus Dei currum quatuor angelis trahi: Et dica Dei gemmas esse quatuor: Michaelis à dextris, vnde felicissima quæque fluant: Gabrielis à sinistris, vnde afflictiones: Raphaels mixta ex prioribus: Vrielis, quæ omniū esset gubernatrix ac dispensatrix. At nugæ. Nam Psalm. 67. Curru Dei decem millibus multiplex, millia letantium, &c.

P A R S V.

De S. Michaelis inter Angelos precelentia generatim.

I. **A**ngeli tres soli de nomine, ex S. Scriptura sunt indubitati. Michael, cogniti. Dan. 10. 12. Iude Canonica. Et Apoc. 4. Gabriel, Dan. 8. 9. & Luc. 1. Raphael. Tob. 3. Cætera non agnoscit Traditio: irreperunt ex Cabala Hebræorum Vriel, cum lib. 4.

S. Michaelis opera multa. 1. Abrahæ ictum suspendit, Gen. 22. immolatur filium. 2. Cum Jacob Gen. 32. luctatus est. 3. Moysi, Exod. 3. apparuit in rubo ardentí, eiusque defuncti corpus abscondit. 4. Per Gedeonem & trecentos viros fudit exercitum Medianitarum: Iudic. 6. 7. 5. Vna nocte 4. Regum 19. occidit Assyriorum octoginta quinque millia. 6. Aegyptum Exo. 8. tot plaga percussit. 7. Israelitas ex Aegypto eduxit, & per mare perduxit: Exod. 14. 15. 8. Transtulit Abacuc cum prandiolo ex Palestina in Babylonem ad Danielem in Iacum, Dan. 4. 9. Adolescentes tres, Dan. 3. in camino perorauit.

Hæc in V. Test. Quanto mirabiliora in Nouo? 1. Probatam, Ioann. 5. mouit; & morbigenus omne amouit. 2. Nato Seruatore Ipse concinentum Angelorum est Choragus. 3. In futuro iudicio Tubincum princeps est ipse futurus.

4. Armorum Passionis Dominicæ in iudicio. 1. Thess. 4. gestator & ostentator magnificus erit S. Michael. Michael Archangеле, constitui te super animas suscipiens, &c.

Est unu. & II. Evidem existimo Ipsum esse vnū de septem Spiritibus, qui Domino Dominantium assistunt; qui aliis delegant angelis, quæ in terrarū Dominiis sunt peragenda. 1. Apoc. 8. Vidi 7. angelosstantes in cōspectu Dei. 2. De iisdem Generalibus mundi Oeconomicis & Raphaele est, Tob. 12. Ego sum Angelus Raphael, unus ex septem, qui assistamus ante Dominum, 3. Clemens Alex. 1. 6. Strom ait: Septem sunt, quorum est maxima potentia, primogeniti Angelorum Principes. Atq; Ecce & Michael, unus de principibus, mihi venit in adiutorium. Dān. ait: c. 10. 4. Vidi Iohannes, Apoc. 14. lampades septem diu noctuque colluentes ante Deum, quas angelos esse, authorum Principem

dixerat Michael.

Hic est Argistrategus Angelus, qui immittet. LXX. vertunt, *castra metabitur, dux Ext. Hieronymus, circumdabit in gyro, vel circuitum cœritu timentium eum, Psalm. 33.* Hic acies Domini, Phylacangelorum struit. Testatur, Apocal. 12. quod factum est prælium magnum in cœlo: Michael & Angeli eius prælibabantur cum Dracone. Magnum: nam de re vna omnium maxima depugnabatur: Num Deo summa gloria danda? Vel (vt Bern. serm. 17. in Cant. Alex. Halen. p. 3. q. 70. in 4. Lacl. 1. 2. 6. 7.) num Christi Humanitas adoranda sit?

PARS VI.

In qua Hierarchia Michael sit Princeps in prima an tertia?

I. Am, quo in ordine hierarchico sit. *Non in* Michael constituendus, non id equidem communis assentior Theologorum sententiaz, qui ad primum tertia hierarchia ipsi referunt, ex S. Dion. l. de Cal. Hier. c. 9 assertione.

Reor potius ad summum esse Seraphicum adscribendum. Nam 1. Dan. 10. *prima.* *Vnus de Principibus magnis* dicitur, Et c. 12. Michael princeps magnus. 2. Deinde Tob. 12. Ego sum unus ex septem, qui assistamus ante Dominum. Athi, omnium iudicio sunt Seraphini. Ergo. 3. Accedit S. Gregor. Magn. hom. 34. in Euang. de Annuntiat. Ad hoc ait, *ministerium summum Angelorum venire dignum fuerat, quia Summum omnium nuncibat.* Sic & Bern. hom. 1. super Missus.

1. Quod autem subinde Angelis, vel Solutio ob. Archangeli nomine dicatur; est, quod ieiunia id nomen sit officii, non naturæ. 2. Quod larum mitratur, non id inferioris est hierarchia, sed omnes sunt administratori spiritus. Hebr. 1.

II. Iam etiam hoc amplius pronuncio,

*gapi.
upri.
nw.*
cio, *Esse eum angelorum non præuari-*
catorum Principem, adeoque omnium
primum. 1. Ita Basil. homil. de Angel. Ti-
bi, o Michael, Duci superiorum spirituum, ca-
teris prælato omnibus; tibi supplico. B. Laur.
Iustini. serm. de S. Mich. S. Spiritibus pre-
latus est Michael, sicut Lucifer malis. 3. Fauet
his ratio.

Prima. Quia in magno cœli prælio Mi-
chael Dei vicarius Dux fuit; vti Lucifer
rebellium: sed hic horum primus: ergo
& ille suorum. Secunda. Michael Deum
in rubro repræsentauit: Exod. 3. Ego Deus
Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob. Sed ad hoc
Deus Primum omnium sumisse proba-
bile est. Tertia. Idem Apoc. 12. Lucifer,
& Antichristo rursus opponetur. Quarta.
In Litanis primus post Sanctissimam
Trinitatem, & Beatam Virginem Ma-
riam inuocatur. Ideo Ecclesia eum titu-
lat Prepositum Paradisi, primatem celestis ex-
ercitus, &c. Quinta. In extremo iudicio
Signum Crucis Christo præfert S. Mi-
chael: Vt Eckius hom. 8. de S. Mich docet: Et
Ecclesia canit: Signifer S. Michael repreſen-
tet eus, &c.

Demum Hebrei in suis Arcanis vo-
cant eum Mitaton, id est, principem facie-
rum, hæ sunt animæ Deo oblatæ. Bene
ergo Confidui te Principem super omnes ani-
mas suscipiendas.

IN F. S. FRANCISCI CON- fessoris.

Confiteor tibi Pa. Domine cœli & terra,
quia abscondisti hec à sap. & reu-
erparu. Matt. II.

Virtutum Abrahæ fons & princeps ob-
edientia fuit, è natali solo & sanguine euocati. Gen. 12. Ac donati promisso-
gentis suæ multiplicandæ, ut stellæ cœli.
Simile in S. Francisco innouatum fuit.

De quo nos

- I. Quod per infirma Deus confundat fortia.
- II. Quod sapientia Diuinorum non sit sapientum superborum: sed humilium.
- III. De S. Francisci Humilitate & Pau-
pertate.
- IV. De eiusdem stigmatibus.
- V. De salute orbi collata per S. Franc. & eius ordinem.

P A R S I.

Quod per infirma Deus confundat fortia.

I. Artifices, vt artem ostentent, opti-
mas deligunt materias: pictor colo-
res, marmora sculptor. &c. At natura, arti
eludendæ, vilissimas: quo opera eius e-
minentiora, & admirabilior ipsa. Vnde
producit flores? fructus? gemmas? cry-
stallum? &c. Quibus quid in cuiuscq; ge-
nere præstantius, at in materia ac ortu
quid vilius? Ita Deus faciens mirabilia solus,
quos suo in horto plantat, euocat è ster-
core pauperes. Posset ex illustri sanguine
natos eligere; atrarius assolet: infirma
mundi placent. 1. Cor. 1. Videte vocationem
vestram, fratres; quia non multi sapi, secun-
dum carnem, non multi potentes, non multi
nobiles: sed qua stultæ sunt mundi, elegit Deus.
vt confundat sapientes & infirma mundi ele-
git Deus, vt confundat fortia: Vt non gloriatur
omnis caro in conspectu eius.

II. Quærit Chrys. hom. in Ps. 50. Cur Da- Typus.
uid armis Saulis pugnare noluerit? Re-
spondet. Non quod nequibat, aut nescie-
bat: sed quod inspirante Deo sentiebat,
si istis vicisset, tantum fore Sauli tribuen-
dum victoriae, & detrahendum Deo. 2.
Vt confunderet amplius Pharaonem Exempla.
Deus in eum ranas, muscas. &c. immisit,
non Angelorum aut fortium aciem. Eo
clariora erant, Ps. 105. Quæfecit Magnalia
in Aegypto. 3. Ideo Moses, Deut. 10. Ipse est
laus tua, & Deus tuus, qui fecit tibi hec Magna-
lia, & terribilia. 4. Eadē admiratur David,
Ssss 2. Reg.